

Lausunto

6.4.2022

VN/18505/2021
VN/18505/2021-TEM-8

Valtiovarainministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi

Yleiset näkökulmat

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua valtiovarainministeriön esityksestä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi. Ehdotuksella on tarkoitus mahdollistaa digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen sekä ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tuottaminen ja käyttö. Kyse olisi uusista digitaalista asiointia tukevista mobiilisovelluksista, joita Poliisi ja Digi- ja väestötietovirasto tuottaisivat vahvistettujen henkilötietojen osoittamiseksi. Lisäksi esityksellä mahdollistettaisiin vaihtoehtoinen tunnistusväline sellaisille henkilöille, jotka eivät halua tai voi käyttää mobiilisovellusta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut hallituksen esitysluonnosta valmistelemaan valtiovarainministeriön asettamaan digitaalisen henkilöllisyyden lainsäädäntöryhmään ja sen ohjausryhmään.

Työ- ja elinkeinoministeriön kokonaisnäkökulmat lakiehdotukseen liittyvät digitaalisen identiteetin kokonaisuuteen, sisämarkkinoiden toimintaan, ulkomaisen työvoiman saatavuuteen ja maahanmuuttoon sekä kilpailu- ja valtiontukinäkökulmiin. Yleisesti ottaen työ- ja elinkeinoministeriö pitää ehdotusta kannatettavana.

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista yleisesti

Kommentit yleisesti esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa ehdotuksen lähtökohtaa, jossa on tarkoitus mahdollistaa digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen sekä ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tuottaminen ja käyttö.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että hallituksen esitysluonnos rajautuu luonnollisen henkilön digitaaliseen identiteettiin ja ei sisällä ehdotuksia koskien digitaalisen identiteetin tai

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

tunnistusvälineen tuottamista yrityksille tai esineille. Nämä ovat kuitenkin luonnollisen henkilön identiteetin ohella työ- ja elinkeinoministeriön toimialalle keskeisiä kokonaisuuksia. Luonnollisen henkilön digitaalinen identiteetti sekä yritysten ja esineiden digitaalinen identiteetti muodostavat kokonaisuuden, joilla on merkittäviä keskinäisriippuvuuksia ja joiden rinnakkainen ja yhteentoimiva hallinta on tärkeää. Digitaalisen luonnollisen henkilön identiteetin tulisi olla luontevasti hyödynnettävissä myös yrityksen puolesta asioitaessa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että erilaisten digitaalisten identiteettien muodostamaa kokonaisuutta kehitetään kokonaisuutena hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan nyt kehitettäviä teknisiä ratkaisuja.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tuottamista sekä pitää hyvänä, että ehdotuksessa luodaan myös pohjarakenteet ja käytännöt itsehallittavien viranomaistietojen esittämiseksi, jotta kehitystä voidaan viedä eteenpäin tulevaisuudessa. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö tukee esityksen tavoitteita, joilla mahdollistetaan henkilön käytössä olevista asiakkuuksista riippumaton tunnistautuminen sähköisiin julkishallinnon palveluihin yhdenvertaisesti myös ulkomaalaisille sekä henkilöille, jotka eivät joko voi tai halua käyttää älypuhelinta, sekä varmistetaan julkisen hallinnon vahvan sähköisen tunnistamisen kustannusten hallittavuus ja ennakoitavuus.

Ehdotuksessa todetaan, että digitaalinen henkilöllisyystodistus ja luonnollisen henkilön tunnistusväline on tarkoitus tulevaisuudessa ilmoittaa eIDAS-asetuksen mukaisesti rajat ylittävään asiointiin. Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa tätä ja pitää erittäin tärkeänä, että Suomessa on käytössä eIDAS-asetuksen mukainen tunnistautumisväline, jota suomalaiset henkilöt ja yritykset voivat käyttää asioidessaan muissa EU-maissa.

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää ehdotusta ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tuottamisesta kannatettavana, mutta katsoo että ehdotuksen jatkovalmistelussa tulee tarkastella välineen varmuustasoa tarkemmin.

Esitysluonnoksen mukaan ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline olisi tarkoitettu henkilöllisyyttä koskevien sekä muiden vahvistettujen tietojen osoittamiseen sähköisessä asiointivälineessä. Asiointivälineen tarkoitus olisi mahdollistaa ulkomaiseen henkilöllisyysasiakirjaan perustuvien henkilötietojen esittäminen sähköisessä asiointivälineessä, ehkäistä rinnakkaisten henkilöllisyyksien muodostumista asiointitapahtumissa ja viranomaisrekistereissä, sekä lisätä esitettävien tietojen luotettavuutta.

Ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline mahdollistaisi sähköisten palveluiden tarjoamisen myös ulkomaalaisille, mutta tämä todennäköisesti edellyttäisi muutoksia asiointipalveluun ja sen taustajärjestelmiin. Kyseessä ei olisi vahva sähköinen tunnistusväline. Etärekisteröintimenettely ei ylittäisi varmuudeltaan samalle tasolle kuin kasvokkain tunnistaminen ja asiointipalveluiden tulisi käytännössä arvioida erikseen voidaanko välinettä hyödyntää niiden palveluissa. Ulkomaalaisten henkilöiden saapuessa Suomeen he voisivat kuitenkin korottaa asiointivälineensä varmuustasoa tunnistautumalla kasvokkain Digi- ja väestötietoviraston asiointipisteissä. Ulkomaalaisen sähköinen asiointiväline ei olisi virallinen henkilöllisyyttä osoittava asiakirja.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tavoitteita kannatettavina ja toteaa, että ne voivat helpottaa ulkomaalaisen ja muiden kuin Suomessa asuvien henkilöiden tunnistautumismahdollisuuksia ja sähköistä viranomaisasiointia. Työ- ja elinkeinoministeriön käsityksen mukaan EU-kansalaiset voisivat halutessaan hyödyntää ulkomaalaisen digitaalista asiointivälinettä eIDAS-tunnistautumisen sijaan ja rinnalla, kun taas EU:n ulkopuolisille kansalaisille ei olisi tarjolla muuta digitaalista asiointivälinettä. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan tämä voi parantaa Suomen houkuttelevuutta maahanmuuton kohdemaana. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää lisäksi mahdollisuutta korottaa asiointivälineen valmiustasoa erittäin kannatettavana. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että koska kyseessä ei olisi vahva sähköinen tunnistusväline ja asiointipalveluiden tulisi käytännössä arvioida erikseen voidaanko välinettä hyödyntää niiden palveluissa, on olemassa riski, etteivät viranomaiset hyväksy välinettä palveluissaan. Tällöin ulkomaalaisen digitaalista asiointivälinettä ei voi hyödyntää viranomaisasiointissa.

Esitysluonnoksen mukaan ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen myöntäminen voisi tapahtua etärekisteröintimenettelyssä annettavan henkilötunnuksen yhteydessä. Etärekisteröintimenettelyn kautta ulkomaalainen henkilö voisi rekisteröityä väestötietojärjestelmään mobiilisovellusta hyödyntäen jo ennen Suomeen saapumistaan. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen myöntämistä etärekisteröintimenettelyssä annettavan henkilötunnuksen yhteydessä kannatettavana. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen hyödyntäminen olisi tärkeää myös oleskelulupaprosessin sujuvoittamiseksi ja nopeuttamiseksi. Ulkomaalaisen digitaalista asiointivälinettä hyödyntämällä voitaisiin varmistua paremmin viranomaiselle annettujen tietojen oikeellisuudesta, ehkäistä rinnakkaisten henkilöllisyyksien muodostumista sekä mahdollisesti vähentää hakijan syöttämien tietojen määrää.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan olisi tärkeää, että ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline parantaisi ulkomaalaisten mahdollisuuksia hyödyntää yleisesti viranomaispalveluita, kuten julkista työnvälityspalvelua (ml. Työmarkkinatori) myös ennen oleskelulupahakemuksen jättämistä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen varmuustasoa sekä mahdollisuutta kytkeä se EU-kansalaisten osalta kansalliseen eIDAS-notifioituun tunnistusvälineeseen, tulisi tarkastella ehdotuksen jatkovalmistelussa. On tärkeää, että ulkomaalaisen digitaalista asiointivälinettä on tosiasiallisesti mahdollista hyödyntää viranomaisasioinnissa.

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee ehdotusta luonnollisen henkilö tunnistusvälineen luomisesta. Ehdotus edistää ja tukee osaltaan digitaalisen yhteiskunnan kehittymistä.

Kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta sekä esitetystä sääntelystä yleisesti

Kommentit ehdotuksesta Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista annettavaksi laiksi

Ehdotuksessa laiksi Digi- ja väestötietoviraston digitaalisen henkilöllisyyden palveluista, 22 §:ssä säädettäisiin, että Digi- ja väestötietoviraston tehtävänä on tuottaa lukijarajapintaa ja tarkastussovellusta henkilöllisyyden ja vahvistettujen tietojen tarkastamiseksi digitaalisesta henkilöllisyydestä käyntiasioinnissa. Digi- ja väestötietovirasto voi myös hyväksyä muun tahon tuottaman tarkastussovelluksen käytettäväksi henkilöllisyyden ja vahvistettujen tietojen tarkastamiseen käyntiasioinnissa. Digi- ja väestötietovirasto antaa tarkemmat määräykset muiden tahojen tuottamille tarkastussovelluksille asetettavista vaatimuksista.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että tällaiset määräykset muiden tahojen tuottamille tarkastussovelluksille asetettavista vaatimuksista tulee mahdollisesti ilmoittaa Euroopan komissiolle teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti.

Kommentit henkilötietojen käsittelyä koskevista sääntelyratkaisuista sekä tietosuoja koskevista kysymyksistä

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotuksen suhde tietosuojasääntelyyn on keskeistä ja ehdotuksen säännöskohtaisissa perusteluissa onkin hyvin kuvattu suhdetta EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen ja sen sallimaan kansalliseen sääntelyliikkumavaraan.

Vaikutusten arviointi

Kommentit vaikutusten arvioinnista yleisesti

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotuksen vaikutusten arviointi on kattavasti ja monipuolisesti laadittu.

Hallituksen esitysluonnokseen sisältyy riski, ettei nyt esitetty lainsäädäntö digitaalisesta henkilöllisyydestä ole yhdenmukainen tulevan EU-säätelyn, eIDAS-asetuksen muutoksen, kanssa. Tämä riski onkin tunnistettu esityksen sivuilla 46-47. Ehdotuksen mukaan: ”Hallintovaliokunta on pitänyt tärkeänä, että kansallinen digitaalisen henkilöllisyyden hanke huomioi eIDAS-asetuksen muutokset siten, etteivät hankkeet ole keskenään ristiriidassa.” Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan sen lisäksi, että tulisi varmistaa, ettei EU-säätely ole ristiriidassa kansallisen säätelyn kanssa, tulisi mahdollisesti myös varmistaa, ettei EU-säätely estä joltain osin antamasta kansallista säätelyä asiasta, josta säänneltäisiin tyhjentävästi EU-asetuksella, joka on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Ehdotuksen perusteluissa ei ole kovin paljon avattu sitä, kuinka paljon tuleva eIDAS-asetuksen muutos tulee todennäköisesti jättämään Suomelle kansallista säätelyliikkumavaraa. Toisaalta tämä on ymmärrettävää, koska neuvottelut eIDAS-asetuksen muutoksesta ovat kesken EU-tasolla. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa tulee mahdollisimman tarkasti huomioida EU-neuvotteluiden edistyminen ja tulevat EU-tason säätelyratkaisut.

Ehdotuksessa on tunnistettu hyvin sen vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että ehdotuksella edistetään ja tuetaan rajat ylittävää sähköistä asiointia ja sisämarkkinoiden parempaa toimintaa. Tästä näkökulmasta on keskeistä, että ehdotuksen mukaiset ratkaisut notifioidaan eIDAS-asetuksen mukaisessa menettelyssä, niin että Suomessa saadaan käyttöön väline, joka mahdollistaa rajat ylittävän sähköisen tunnistautumisen muissa EU-maissa suomalaisille henkilöille ja yrityksille. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotuksen jatkovalmistelussa sisämarkkinavaikutuksia olisi kuitenkin hyvä tarkastella vielä kattavammin.

Millaisia vaikutuksia ehdotetulla säätelyllä olisi oman organisaationne tai toimialanne näkökulmasta?

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotuksella on monia vaikutuksia yrityksiin digitaalisen henkilöllisyyden palveluiden tarjoajina ja osittain myös hyödyntäjinä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö asiassa on keskeistä. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tärkeänä tunnistusvälityspalvelujen liiketoimintamahdollisuuksien säilyttämistä ja mahdollisesti lisäämistä sekä uusien liiketoiminta-alueiden mahdollistamista.

Työ- ja elinkeinoministeriö tunnistaa ehdotuksen vaihtoehtoissakin (s.45) esiin nostetun ilmiön, että vaikka vahvan sähköisen tunnistamisen nykyinen toimintamalli pohjautuu markkinaehtoiseen toimintaan, on yhteiskunnassa kasvanut tarve myös uudentilaisille palveluille, jotka mahdollistavat henkilöön liittyvien tietojen hallinnan ja käytön henkilön itsensä toimesta ja riippumatta siitä onko henkilö tietyn palveluntarjoajan asiakkaana

Ehdotuksella on todettu olevan positiivisia vaikutuksia myös työllisyyteen, työelämään ja -tehtäviin liittyvien digitaalisten palvelujen käyttömahdollisuuksiin sekä ulkomaalaisten työllistymismahdollisuuksiin. Ulkomaalaisen henkilön digitaalinen asiointiväline voi helpottaa ulkomaalaisen henkilön työllistymistä mahdollistamalla heille nykyistä tasapuolisemmat edellytykset hoitaa työhön liittyviä tehtäviä myös digitaalisissa asiointipalveluissa. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää näitä vaikutuksia hyvinä.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää välttämättömänä, että suomalaisille henkilöille ja yrityksille varmistetaan viimein mahdollisuus tunnistautuminen muiden jäsenvaltioiden julkisiin palveluihin ja asiointi rajat ylittävästi. Näin kansalaiset ja yritykset voivat parhaiten hyödyntää toiminnassaan sisämarkkinoiden mahdollisuuksia.

Kohdennetut kysymykset vaikutusten arvioinnin tarkentamiseksi jatkovalmistelun aikana

Kiellettyä valtiontukea ja kilpailuneutraliteettia koskevia kysymyksiä on käsitelty valmistelun aikana, mutta näitä kysymyksiä ei ole kyetty arvioimaan tyhjentävästi. Miten arvioisitte näitä kysymyksiä ja miltä osin esitettyä arviota olisi erityisesti tarkennettava?

Kilpailuneutraliteettia koskevan kilpailulain 4 a luvun säännösten soveltumisen osalta esityksessä arvioidaan alustavasti, että digitaalinen henkilöllisyystodistus, ulkomaalaisen sähköinen asiointiväline sekä luonnollisen henkilön tunnistusväline eivät olisi luonteeltaan taloudellista toimintaa, vaan taloudellisen toiminnan käsitteen ulkopuolelle rajautuvaa

viranomaisten tehtäviin liittyvää toimintaa. Lisäksi kaikkien mainittujen kokonaisuuksien osalta arvioidaan, että vaikka niiden katsottaisiin olevan joiltain osin luonteeltaan taloudellista toimintaa, niiden voitaisiin katsoa kuuluvan kilpailulain 30 b §:ssä säädetyn poikkeuksen piiriin.

Euroopan unionin valtiontukisääntelyn näkökulmasta voidaan niin ikään perustellusti katsoa, että näiden tarjoaminen luonnollisille henkilöille on julkisen vallan käyttöä tai siihen erottamattomasti kuuluvaa toimintaa. Näin ollen toimintaa valtion varoin harjoittava taho ei olisi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan tarkoittama taloudellista toimintaa harjoittava ”yritys tai tuotannonala”. Esityksessä todetaan, että tilanne on epäselvä erityisesti sellaisen luonnollisen henkilön tunnistusvälineen osalta, jota tarjottaisiin jo markkinoilla.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta, ulkomaalaisten sähköisestä asiointivälineestä ja luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä esitetyt alustavat arviot vaikuttavat pääosin perustelluilta. Koska täyttä varmuutta toiminnan eitaloudellisesta luonteesta ei ole pystytty esittämään, jatkovalmistelussa olisi suositeltavaa pyytää komission näkemys toiminnan luonteesta selvyuden saamiseksi. Erityisen tarpeellista olisi saada selvitys siinä tapauksessa, että taloudellisena pidettävän toiminnan vähäisen kauppa- tai kilpailuvaikutuksen katsottaisiin johtavan siihen, ettei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukainen valtiontuen määritelmä täyty.

Käytön rajaus julkisiin palveluihin katsotaan esityksessä mahdollisesti rajaavan kauppavaikutuksen tai kilpailuvaikutuksen osalta taloudellisenakin pidettävän toiminnan valtiontuen käsitteen ulkopuolelle. Hallituksen esityksen luonnoksessa esitetyt arviot kilpailu- ja kauppavaikutuksesta edellyttävät tarkempaa selvitystä. Kilpailun katsotaan yleensä vääristyvän perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos valtio myöntää taloudellista etua yritykselle kilpailulle vapautetulla alalla, jolla on tai voisi olla kilpailua. Ei ole tarpeen määrittää, että tuki todella vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaan ainoastaan että tuki on omiaan vaikuttamaan kauppaan. EU-valtiontukisääntelyn valtiontuen käsitteen mukaista kilpailuvaikutusta ei työ- ja elinkeinoministeriön käsityksen mukaan voi sulkea pois tuen kilpailulle suotuisien vaikutusten johdosta kuten luonnoksen sivulla 28 esitetään. Komissio voi ottaa kilpailulle myönteiset vaikutukset huomioon arvioidessaan sille ilmoitetun tuen soveltuvuutta sisämarkkinoille.

Unionin tuomioistuinten mukaan, kun tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Julkisen tuen voidaan katsoa pystyvän vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaikka tuensaaja ei ole suoraan mukana rajat ylittävässä kaupassa. Esimerkiksi tuki voi vaikeuttaa muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden toimijoiden pääsyä markkinoille ylläpitämällä tai lisäämällä paikallista tarjontaa.

Mitä vaikutuksia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja/tai ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen tarjoamisella yksityisen sektorin käyttöön on nykyiseen tunnistuspalveluiden hankintaan luottamusverkoston palveluntarjoajilta?

Esitysluonnoksen mukaan ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline on lähtökohtaisesti heikompi kuin vahva tunnistautuminen. Ulkomaalainen voisi kuitenkin korottaa varmuustasoa tunnistautumalla kasvokkain myöhemmin DVV:n asiointipisteessä. Asiointivälineeseen luottava osapuoli arvioisi sen, hyväksyykö se etärekisteröintiprosessiin pohjautuvan asiointivälineen hyödyntämisen ja sen avulla esitettävät tiedot omassa asiointipalvelussaan. Asiointivälineen käyttöönotto edellyttäisi asiointipalvelulta uusiin teknisiin protokolliin perustuvien integraatioiden toteuttamista.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, ettei se osaa arvioida kuinka laajasta laajasti asiointiväline otettaisiin käyttöön siten, että sillä olisi myönteisiä vaikutuksia esimerkiksi pankki-, rahoitus- ja vakuutuspalveluiden saatavuuteen ulkomaalaisille. Onnistuessaan se kuitenkin nopeuttaisi ja sujuvoittaisi ulkomaalaisen sähköistä asiointia.

Millä tavoin arvioitte ehdotusten vaikuttavan ulkomaisiin yrityksiin ja asiointipalveluihin?

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ehdotuksella voi olla positiivisia vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan tilanteissa, joissa eIDAS-tunnistautuminen toisen EU-maan

notifioimalla järjestelmällä ei ole mahdollista. Ehdotuksen mukainen ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline voi parantaa ulkomaisten yritysten mahdollisuuksia käyttää julkishallinnon palveluita. Myös yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että henkilöillä ja yrityksillä tulisi olla yhdenvertaiset mahdollisuudet tunnistautua ja asioida koko EU:n alueella syrjimättömästi. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kuten ehdotuksen perusteluissakin on mainittu, niin jo voimassa olevista EU-säädöksistä tulee vaatimuksia sekä kansalaisten että yritysten rajat ylittävän asiointivälineen mahdollistamiselle. Toimivalla tunnistusvälineellä on tässä keskeinen rooli. Tällä hetkellä suomalaisilla henkilöillä ja yrityksillä ei ole käytettävissään tapaa tunnistautua muiden jäsenvaltioiden viranomaispalveluihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että toteutuessaan ehdotuksen mukaisilla ratkaisuilla voi olla kaiken kaikkiaan myönteisiä vaikutuksia kansalaisten ja yritysten vapaan liikkuvuuden parantumiseen sisämarkkinoilla. Tässä kuitenkin yksi keskeinen tekijä on, että ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen on tosiasiallisesti mahdollista hyödyntää viranomaisasiointissa. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotuksen jatkovalmistelussa olisikin hyvä selvittää ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen suhdetta eIDAS-tunnistautumiseen.

Millä tavoin arvioitte, että esitys vaikuttaa ulkomaalaisten henkilöiden mahdollisuuksiin käyttää asiointipalveluita Suomessa tai ennen maahan saapumista? Millaisia vaikutuksia esityksellä on työntekijöiden liikkuvuuteen?

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että luonnosehdotuksessa esitettävät toimet helpottaisivat viranomaisten sähköisten asiointipalvelun käyttöä ja lisäisivät niiden saatavuutta myös ennen ulkomaalaisen maahan saapumista. Ulkomaalaisen digitaalisen asiointiväline mahdollistaisi muidenkin sähköisten palveluiden tarjoamisen myös ulkomaalaisille, mutta tämä todennäköisesti edellyttäisi muutoksia asiointipalveluun ja sen taustajärjestelmiin. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että toteutuessaan myös nämä vaikuttaisivat myönteisesti asiointimahdollisuuksiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että esityksellä olisi myönteisiä vaikutuksia työntekijöiden liikkuvuuteen ja työvoiman saatavuuteen ulkomailta. Nykytilanteessa mahdolliset sähköiseen asiointiin liittyvät haasteet realisoituvat yleensä vasta muuttopäätöksen jälkeen, mutta esityksen mukaiset uudistukset olisivat tärkeä osa maakuvaviestintää.

Ylijohtaja

Antti Neimala

Eriyasisiantuntija

Niina Etelävuori

Jakelu

VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi

TEM AKO Alueet ja kasvupalvelut -osasto
 TEM TTM TMK Kilpailullisuus, Olli Hyvärinen
 TEM IYR Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto
 TEM MAKO Työvoiman maahanmuutto- ja kotouttamisyksikkö

VN/18505/2021-TEM-8

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: